

מבעד למשקפיו של אקטואר איזון המשאבים: קרנות פנסיה חדשות - כתבה מס' 5

אקטואר איזון המשאבים [רועי פולניצר](#) מסביר על קרנות הפנסיה החדשות.

הכותב הינו הבעלים והאקטואר הראשי של "שווי פנימי", משנת 2010. משנת 2006 עורך חוות דעת אקטואריות, יועץ לתאגידים פיננסיים ולחברות ציבוריות ומתמנה ע"י בתי משפט ובתי דין כאקטואר וכמעריך שווי מוסמך.

הנושאים בהם הכותב עוסק: הערכות שווי תאגידים ועסקים, נכסים בלתי מוחשיים וקניין רוחני, נגזרים, אופציות ומכשירים פיננסיים מורכבים, מוניטין, נכסי קריירה ופערי השתכרות, זכויות פנסיוניות, סוציאליות ופיננסיות ועוד.

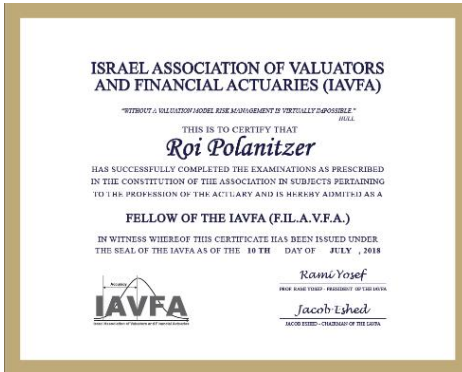
הכותב הינו חבר מלא בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל, F.I.L.A.V.F.A. ובאגודה העולמית לאקטוארים בניו-ג'רזי. בנוסף, התמודד על תפקיד האקטואר הראשי לאזור ועבר בהצלחה את כל שלבי המכרז.

קצבת שאירים לבן זוגו של עמית פעיל מחושבת לפי מכפלת שיעור הכיסוי לשאירים, שהיא בין 0% לבין 100%, במסלול שבו הוא מבוטח ובהתאם גיל הצטרפותו לקרן, במשכורתו המבוטחת ובשיעור הקצבה לאלמנה הקבוע בתקנון (בדרך כלל שיעור של 60%).

יצוין כי בתקנוני קרנות הפנסיה החדשות לא נקבעה הבחנה בין שיעור קצבת שאירים של אלמן לעומת שיעור הקצבה לאלמנה.

קצבת שאירים לבן זוגו של פנסיונר מחושבת לפי שיעור שנע בין 30% לבין 100% מהקצבה ששולמה לפנסיונר לפני מותו, וזאת בהתאם לאפשרויות שנקבעו בתקנון הקרן ולבחירת העמית (ככלל, ברירת המחולל עומדת על 60%).

יצוין כי בתקנוני קרנות הפנסיה החדשות הגדרת "אלמנה" מצומצמת, והיא אינה מאפשרת קבלת קצבת שאירים במקרה של נישואין לאחר יציאה לקצבת זקנה.

הטעם לכך הוא, כי החישוב שעל בסיסו מחושבת לפנסיונר קצבת הזקנה מותאם ספציפית לכל עמית במועד פרישתו.

לפיכך, קצבת הזקנה של פנסיונר שאינו נשוי גבוהה יותר מאשר קצבתו של פנסיונר נשוי (כאשר יתר הפרמטרים שלהם זהים).

על כן, נקבע בתקנונים אלה שנישואין לאחר הפרישה, כלומר לאחר שחושבה לפנסיונר קצבת זקנה בהנחה שהוא אינו נשוי, לא יזכו את בן הזוג בקצבת שאירים.

ש יטת החיסכון הנהוגה בקרנות הפנסיה החדשות, שאליהם מצטרפים עמיתים חדשים כאמור משנת 1995, הינה של "הפקדות מוגדרות" (defined contribution). שלא כמו בשיטה של "זכויות מוגדרות", לפיה בעת קרות האירוע מומר החיסכון הצבור של העמית לקצבה.

זכור, תכניות הפנסיה הן משני סוגים:

- ◀ **תכנית פנסיונית יסוד** - מבטיחה תשלומי פנסיה לעמית מגיל זקנה ועד לפטירתו ופנסיונית לשאריו של הזכאי לקצבת הזקנה שנפטר (קצבת שאירי פנסיונר).
- ◀ **תכנית פנסיה מקיפה** - הכוללת בנוסף לתכנית פנסיונית היסוד גם תשלומי קצבה במקרה של אירוע נכות ותשלומי קצבת שאר במקרה שהעמית נפטר לפני הגיעו לגיל זקנה (קצבת שאירי עמית).

לפיכך, קרנות הפנסיה החדשות נחלקות לשני סוגים:

- ◀ **קרן פנסיה חדשה כללית** - הכוללת תכנית יסוד ושעשויה לכלול גם תכנית מקיפה. עבור הכספים הנחסכים בקרן זו לא מונפקות אגרות חוב מיועדות.
- ◀ **קרן פנסיה חדשה מקיפה** - הכוללת תכנית פנסיה מקיפה בלבד. עבור הכספים הנחסכים בקרן זו מונפקות אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" בשיעור של 30%.

כאשר עמית זכאי לקבלת קצבת זקנה ממירים את החיסכון שנצבר לזכותו בקרן - שמורכב מסך דמי הגמולים שהופרשו על ידו ועל ידי מעבידו לקרן, בתוספת התשואה שנוספה עליהם בתקופת החיסכון ובניכוי דמי ניהול - לכדי קצבה חודשית.

ההמרה מבוצעת באמצעות מקדמי המרה אשר נקבעים, בין היתר, בהתאם למינו, שנת לידתו וגילו של העמית.

בהתאם לכך קיימת זיקה ישירה בין הסכומים שנחסכו בקרן במהלך תקופת החיסכון, לבין הסכום שהעמית זכאי לקבל מהקרן בקרות האירוע המזכה בקצבה.